

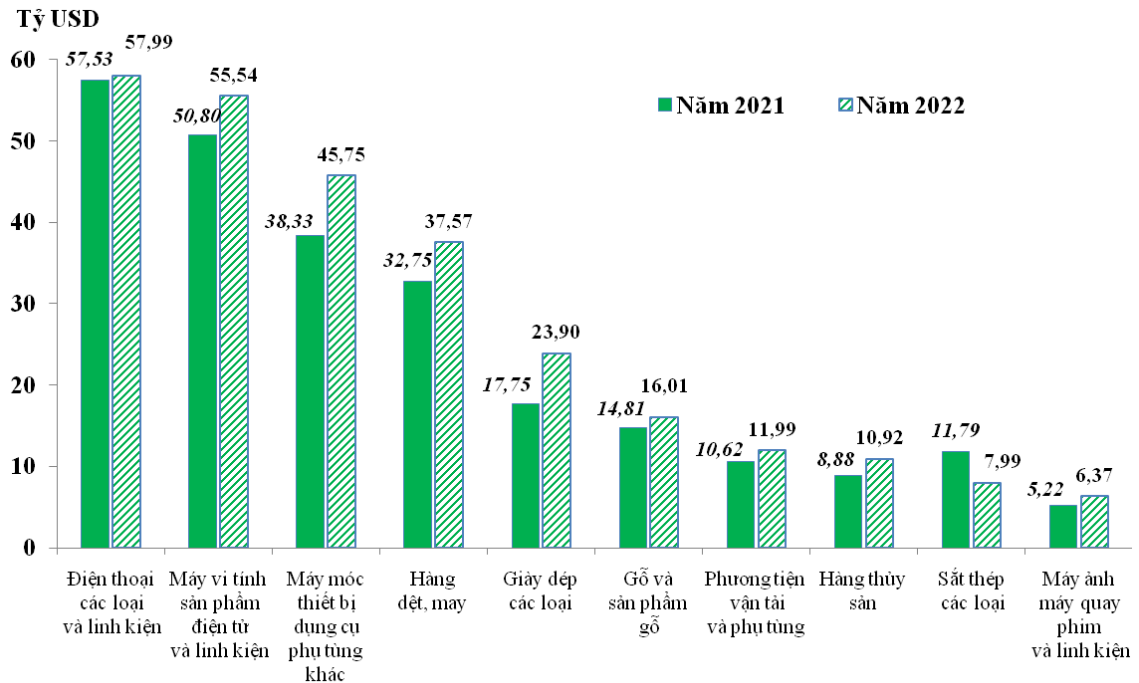
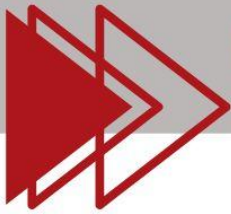
Bản tin tuần: Cơ hội và thách thức trong xuất khẩu hàng Việt năm 2023

Phần 1: Tình hình xuất khẩu hàng Việt năm 2022 và đầu năm 2023

Năm 2022 là một năm thành công với xuất nhập khẩu Việt Nam, đưa Việt Nam bước vào hàng ngũ những nền kinh tế hàng đầu về thương mại quốc tế. Riêng về xuất khẩu, đây cũng là năm thứ 7 liên tiếp Việt Nam xuất siêu, kim ngạch xuất khẩu tiếp tục được duy trì và tăng trưởng liên tục.

Trong năm 2022, tổng trị giá xuất khẩu của Việt Nam đạt 371,3 tỷ USD, tăng 10,5%, tương ứng tăng tới 35,14 tỷ USD so với năm trước, hoàn thành vượt mức chỉ tiêu kế hoạch được Quốc hội và Chính phủ giao (kế hoạch tăng 8%). Kim ngạch xuất khẩu sang các thị trường mới ký kết Hiệp định thương mại tự do (FTA) đều có xu hướng tăng mạnh, từ 20% trở lên. Đặc biệt các mặt hàng xuất khẩu truyền thống của Việt Nam như rau quả tươi, rau củ quả chế biến, gạo, thủy sản, đã khai thác được tiềm năng của những FTA thế hệ mới này.

Có 39 mặt hàng đạt kim ngạch xuất khẩu trên 1 tỷ USD (tăng 4 mặt hàng so với năm 2021), trong đó có 9 mặt hàng đạt kim ngạch xuất khẩu trên 10 tỷ USD (hơn 1 mặt hàng so với năm 2021). Bên cạnh đó, máy móc, thiết bị, dụng cụ và phụ tùng khác tăng 7,43 tỷ USD; giày dép các loại tăng 6,15 tỷ USD; hàng dệt may tăng 4,82 tỷ USD; máy vi tính, sản phẩm điện tử và linh kiện tăng 4,74 tỷ USD; thủy sản tăng 2,04 tỷ USD...

Biểu đồ 1. 10 nhóm hàng xuất khẩu lớn nhất của Việt Nam trong năm 2022 và so với năm 2021

Nguồn: [Tổng cục Hải quan](#)

Nhìn vào biểu đồ có thể thấy, có cấu hàng hóa xuất khẩu tiếp tục được cải thiện theo chiều hướng tích cực, tăng tỷ trọng giá trị sản phẩm chế biến, sản phẩm công nghiệp, giảm hàng thô, tạo điều kiện cho hàng hóa Việt Nam tham gia sâu hơn vào chuỗi sản xuất và cung ứng toàn cầu. Nhóm hàng công nghiệp chế biến tiếp tục chiếm tỷ trọng chủ yếu trong cơ cấu xuất khẩu, chiếm hơn 86% tổng kim ngạch xuất khẩu.

Kết quả tăng trưởng xuất khẩu năm 2022 đã góp phần tích cực vào việc ổn định cán cân thanh toán quốc tế, thu ngoại tệ, ổn định tỷ giá và các chỉ số vĩ mô khác của nền kinh tế.

Thành tích trên cũng thể hiện sự cố gắng, nỗ lực của Chính phủ và toàn thể các bộ, ban, ngành, các doanh nghiệp, trong việc phối hợp để tháo gỡ khó khăn và nắm bắt cơ hội trên thị trường quốc tế. Trong đó việc khai thác các FTA và đơn giản hóa thủ tục hành chính, thuế, hải quan có đóng góp không nhỏ trong việc tạo thuận lợi cho hàng hóa xuất khẩu sang các thị trường quốc tế.

Sang đến đầu năm 2023, tình hình xuất khẩu hàng Việt có một số biến động. Xuất khẩu hàng hóa trong tháng 01/2023 đạt 23,61 tỷ USD, giảm 18,7% so với tháng 12/2022, tương ứng giảm 5,42 tỷ USD và giảm 25,9% so với tháng 1/2022, tương ứng giảm 8,25 tỷ USD.

Bảng 1. Số liệu thống kê hải quan về xuất khẩu hàng hóa tháng 01 năm 2023

STT	Chỉ tiêu về xuất khẩu hàng hóa	Số sơ bộ
1	Kim ngạch xuất khẩu hàng hoá tháng 01/2023 (Triệu USD)	23,611
2	Tốc độ tăng/giảm kim ngạch xuất khẩu của tháng 01/2023 so với tháng 12/2022 (%)	-18,7
3	Tốc độ tăng/giảm kim ngạch xuất khẩu tháng 01/2023 so với tháng 01/2022 (%)	-25,9

Nguồn: [Tổng cục Hải quan](#)

Trong tháng, chỉ có hai nhóm hàng điện thoại các loại và linh kiện xuất khẩu tăng so với tháng trước với mức tăng 61,7%, tương ứng tăng 1,92 tỷ USD; thủy tinh và sản phẩm từ thủy tinh tăng 7,4%. Ngược lại, xuất khẩu nhóm máy tính, sản phẩm điện tử và linh kiện giảm mạnh nhất 33,7%, tương ứng giảm 1,62 tỷ USD; máy móc thiết bị, dụng cụ, phụ tùng giảm 826 triệu USD; hàng dệt may giảm

650 triệu USD; gỗ và sản phẩm gỗ giảm 503 triệu USD; giày dép giảm 484 triệu USD; thủy sản giảm 279 triệu USD;...

Điều này một phần do tháng 1/2023 là tháng có số ngày nghỉ tết Dương lịch và Tết Nguyên Đán nhiều nên trị giá xuất khẩu hàng hóa có sự suy giảm nhẹ. Tuy nhiên những yếu tố khác từ thị trường quốc tế cũng không tránh khỏi ảnh hưởng đến tình hình xuất khẩu của Việt Nam năm 2023.

Phần 2: Khó khăn trong xuất khẩu hàng Việt năm 2023

Khó khăn đầu tiên phải kể đến là các biện pháp phòng vệ thương mại từ những thị trường chủ lực đối với hàng hóa Việt Nam. Bộ Công thương cho biết, do năng lực xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam tăng nhanh, nên hàng hóa xuất khẩu Việt Nam trở thành đối tượng của các biện pháp phòng vệ thương mại.

Tính đến hết tháng 11/2022, hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam đã bị 22 quốc gia và vùng lãnh thổ điều tra, áp dụng các biện pháp phòng vệ thương mại với tổng cộng 225 vụ việc. Không chỉ những mặt hàng có kim ngạch xuất khẩu lớn như sản phẩm gỗ, cá tra, cá basa, tôm... mà các mặt hàng có kim ngạch xuất khẩu nhỏ hơn như mật ong, gạch men... cũng đã bị điều tra phòng vệ thương mại.

Bộ Công thương đã cố gắng hỗ trợ hết sức cho các doanh nghiệp Việt Nam để ứng phó với các vụ tranh chấp về phòng vệ thương mại. Trong đó, Bộ đã xử lý 5 vụ việc giải quyết tranh chấp tại Tổ chức thương mại thế giới (WTO), 3 vụ đã kết thúc và đạt được những phán quyết theo hướng có lợi cho các doanh nghiệp Việt Nam, bao gồm: khởi kiện biện pháp chống bán phá giá tôm của Hoa Kỳ; khởi kiện biện pháp tự vệ với sản phẩm tôn lạnh của Indonesia.

Ngược lại, Việt Nam cũng đã áp dụng các biện pháp phòng vệ thương mại chính đáng để bảo hộ ngành sản xuất trong nước trước những hành vi cạnh tranh không bình đẳng. Bộ Công thương đã khởi xướng điều tra áp dụng tổng cộng 25 vụ

việc, từ đó cho thấy nỗ lực của Chính phủ trong việc tạo môi trường cho sản xuất trong nước phát triển, tạo nên giá trị gia tăng cho nền kinh tế.

Khó khăn tiếp theo có khả năng khiến kim ngạch xuất khẩu hàng Việt năm 2023 sụt giảm là tình hình thị trường thế giới. Hiện nay, thị trường thế giới vẫn đang có nhiều biến động và chưa có xu hướng dừng lại, vì vậy, việc xuất khẩu hàng hóa có thể gặp nhiều rủi ro, đặc là các ảnh hưởng tác động từ sự điều chỉnh chính sách tài khóa, tiền tệ của các nước.

Mặc dù các bộ, ban, ngành đang nỗ lực hết sức để chuẩn bị các biện pháp ứng phó với sự biến động của thị trường thông qua việc thường xuyên theo dõi cập nhật thông tin thị trường, điều chỉnh kế hoạch xuất nhập khẩu, nhưng các doanh nghiệp cũng cần chủ động, nhạy bén trong việc tìm hiểu thông tin, thận trọng trong việc ra quyết định để tránh những kết quả bất lợi.

Một yếu tố khác đang cản trở hoạt động sản xuất phục vụ xuất khẩu là tình hình giá nguyên vật liệu đầu vào. Những cú sốc về chuỗi cung ứng làm giá nguyên, nhiên vật liệu tăng cao. Theo đó, giá thành sản xuất hàng hoá ở mức cao, làm giảm sức cạnh tranh của hàng hóa trong nước.

Trên thế giới, các ngân hàng trung ương áp dụng chính sách tiền tệ thắt chặt, tình hình lạm phát chưa có dấu hiệu suy giảm, tồn kho cao, ảnh hưởng đến sức cầu nhập khẩu hàng hóa của người tiêu dùng, trong đó ảnh hưởng mạnh nhất là các mặt hàng không thiết yếu, vốn là các mặt hàng xuất khẩu chủ lực của Việt Nam sang thị trường các nước phát triển như dệt may, da giày...

Phần 3: Cơ hội cho xuất khẩu hàng Việt năm 2023

Mặc dù phải đối mặt với nhiều khó khăn nhưng xuất khẩu hàng Việt năm 2023 vẫn có nhiều cơ hội lớn, một trong số đó phải kể đến cơ hội đến từ các Hiệp định thương mại tự do - các FTA thế hệ mới. Việt Nam là một trong số ít các quốc gia

có độ mở lớn, đã đàm phán và ký kết tới 16 FTA. Việc đàm phán và ký kết thành công các FTA đã mở rộng cửa cho hàng Việt vào các thị trường trên thế giới. Nếu khai thác hiệu quả, thì đây chính là thế mạnh trong thúc đẩy xuất khẩu của Việt Nam.

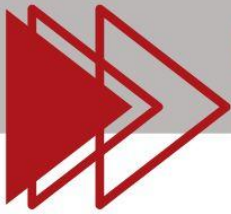
Ví dụ điển hình là ngành dệt may đã chủ động tận dụng lợi thế từ các FTA để duy trì thị phần tại thị trường lớn như Hoa Kỳ cũng như phát triển thị trường EU. Với Hiệp định EVFTA, 100% hàng dệt may của Việt Nam sẽ được giảm thuế nhập khẩu về 0% sau tối đa 7 năm kể từ khi hiệp định có hiệu lực.

Cụ thể, theo thống kê của Bộ Công thương đối với dệt may, EU sẽ xóa bỏ thuế quan với 77,3% kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sau 5 năm và 22,7% kim ngạch còn lại sẽ được xóa bỏ thuế sau 7 năm. Đây được coi là cơ hội vàng cho ngành may mặc Việt Nam khi vào thị trường 27 nước thành viên EU.

Ngoài ra các chính sách thu hút đầu tư cũng đang được vận hành một cách có hiệu quả, thu hút được lượng lớn vốn đầu tư trong nước và đầu tư trực tiếp nước ngoài, tạo động lực sản xuất phục vụ xuất khẩu. Các doanh nghiệp Việt Nam cũng không ngừng phát huy tính chủ động, sáng tạo, tìm kiếm thị trường mới, khai thác lợi thế từ các FTA.

Việc Trung Quốc gặp vấn đề với chính sách Zero Covid cũng là một cơ hội lớn để các doanh nghiệp Việt Nam có được các đơn hàng từ các đối tác trước đây của Trung Quốc. Thêm vào đó, sự thiếu hấp dẫn của mô hình kinh tế Trung Quốc phần nào khiến cho sự chuyển dịch của chuỗi cung ứng ra khỏi quốc gia này sang Việt Nam càng nhanh hơn như bước chuyển của Foxconn, Apple, Adidas hay Samsung.

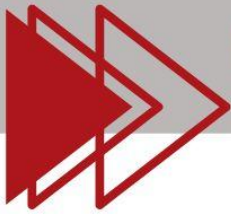
Thực tế là trong khu vực Đông Nam Á, Việt Nam đang nổi lên như một trong những trung tâm mà các tập đoàn lớn lựa chọn để xây dựng các cái trung tâm nghiên cứu và phát triển (R&D).

Để tận dụng được những lợi thế đến từ bên ngoài như vậy, Việt Nam cần có các giải pháp đồng bộ. Cụ thể, khi doanh nghiệp nước ngoài đến, Việt Nam cần có hệ thống cơ sở hạ tầng công nghiệp tốt hơn, hệ thống văn phòng tốt hơn cũng như hạ tầng giao thông phải phát triển đồng bộ tương ứng hạn chế tình trạng tắc đường, kẹt xe.

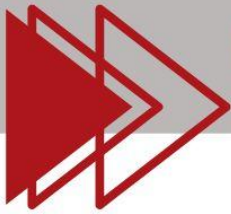
Tuy nhiên, để có hạ tầng giao thông, hạ tầng văn phòng, hạ tầng công nghiệp tốt hơn, các chính sách xử lý với những sai phạm liên quan đến các vụ án kinh tế cần phải mở những “làn xanh” để doanh nghiệp và địa phương có thể có các quyết sách mới trong đầu tư trong các giai đoạn mới.

Một giải pháp quan trọng khác chính là xử lý các vấn đề của thị trường trái phiếu và ngân hàng nhằm vận hành trơn tru cả chính sách tiền tệ lẫn tài khóa. Đặc biệt, chính sách tài khóa cần phải đóng vai trò lớn hơn nữa thay vì chỉ tập trung vào chính sách tiền tệ như hiện nay để mở thêm nhiều cơ hội phát triển kinh tế cũng như tận dụng lợi thế có được khi các nền kinh tế bên ngoài chưa kịp quay trở lại quỹ đạo vốn có.

Tài liệu tham khảo

1. “Tình hình xuất khẩu, nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam tháng 01 năm 2023.” *Tổng cục Hải quan*,
<https://www.customs.gov.vn/index.jsp?pageId=442&tkId=6103&group=Ph%C3%A2n%20t%C3%ADch&category=undefined>. Accessed 3 April 2023.
2. “Tình hình xuất khẩu, nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam tháng 12 và 12 tháng/2022.” *Tổng cục Hải quan*, 18 January 2023,
<https://www.customs.gov.vn/index.jsp?pageId=442&tkId=6083>. Accessed 3 April 2023.
3. “Xuất khẩu hàng Việt năm 2023: Cơ hội và thách thức đan xen.” *Thời báo Tài chính Việt Nam*, 2 January 2023,
<https://thoibaotaichinhvietnam.vn/xuat-khau-hang-viet-nam-2023-co-hoi-va-thach-thuc-dan-xen-119747-119747.html>. Accessed 3 April 2023.
4. “Xuất khẩu khởi sắc, cán cân thương mại thặng dư trên 2,8 tỷ USD.” *VnEconomy*, 28 February 2023,
<https://vneconomy.vn/xuat-khau-khoi-sac-can-can-thuong-mai-thang-du-tr-en-2-8-ty-usd.htm>. Accessed 5 April 2023.
5. “Việt Nam: Cơ hội lớn từ các yếu tố định hình kinh tế thế giới năm 2023.” *Viện Chiến lược và chính sách tài chính*,

https://mof.gov.vn/webcenter/portal/vclvcstc/pages_r/1/chi-tiet-tin?dDocName=MOFUCM262943. Accessed 5 April 2023.